

Enskild motion

Motion till riksdagen

2007/08:mp318

JS

av Per Bolund (mp)

Utvärdera kärnavfallslagring i djupa borrhål

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen i regleringsbrevet till SKI ger myndigheten i uppdrag att genomföra provborrning av djupa borrhål.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de olika metoderna för kärnavfallslagring måste jämföras på ett relevant sätt.

Motivering

Det högaktiva kärnkraftsavfallet som produceras i Sverige måste hållas hermetiskt isolerat från människa och miljö i över 100 000 år. Den metod som kärnavfallsbolaget SKB vill använda för slutförvaring av kärnkraftsavfallet brukar benämnas KBS-metoden. Enligt KBS-metoden ska de använda kärnkraftsbränslet inkapslas i koppar och sedan deponeras i tunnlar ca 400-500 meter ner i berget, omgivna av bentonitlera. En alternativ metod, djupa borrhål, innebär istället att det använda kärnkraftsbränslet kapslas in och sedan deponeras i borrhål på mellan 3-5 km djup. Även här ska kapslarna omges av lera i borrhålet.

Den 14-15 mars 2007 genomförde Statens råd för Kärnavfallsfrågor, KASAM, en utfrågning om djupa borrhål som ett alternativ för slutförvaring av använt kärnbränsle. Resultaten från utfrågningen redovisas i KASAM:s rapport 2007:6. Av denna rapport framgår tydligt att för att det ska vara möjligt att jämföra olika metoder för lagring av högaktivt kärnavfall måste metoderna utvärderas i grunden. Metoden djupa borrhål, på mellan 2 och 4 km djup, har ännu inte utvärderats i praktiken i Sverige. För att möjliggöra relevanta jämförelser med KBS-3-metoden måste minst ett djupt borrhål, med diameter motsvarande det som skulle bli aktuellt vid ett framtida avfallsförvar,

borras på lämplig plats i Sverige för att det ska gå att få uppgifter kring hur avfallskapslarna skulle påverkas av bland annat vattengenomströmning, salthalt och kemiska förhållanden. Under KASAMs utfrågning fastslog Jimmy Stigh från KASAM att "... man inte kan jämföra KBS-3 metoden med djupa borrhålskonceptet utan att först borra ett hål med den diameter som skulle krävas och till ett lämpligt djup i lämplig berggrund och på så sätt få fram grundläggande data." Han konstaterar också att det har forskats länge och mycket om KBS-3 men mycket lite om djupa borrhål.

Kärnkraftsbolaget SKB har under 1990-talet och 2000-talet fått upprepade anmodningar av myndigheterna Statens kärnkraftinspektion, SKI, Statens strålskyddsinstitut, SSI, och regeringen att undersöka den alternativa metoden djupa borrhål ytterligare. Trots detta har inte några relevanta fysiska försök gjorts, där man i ett uppborrat hål mäter vilka förhållanden som råder mellan 2 och 5 km under jordytan. Under de år som gått har en omfattande teknikutveckling skett när det gäller möjligheter att borra så djupa hål som krävs.

För att kraven i bland annat miljöbalken om att olika alternativ ska utvärderas på ett likvärdigt sätt måste en provborring av ett djupt borrhål genomföras på relevant plats i Sverige. Antingen kan SKI och SSI själva genomföra en provborring, eller så kan de avkräva av SKB att man gör provborringen och visar på relevanta jämförelse-material för de olika metoderna för lagring av kärnavfall. Att gå till beslut om ett lager för högaktivt avfall som måste lagras i 100 000 år utan att ha utrett olika lagringsmetoder på ett jämbördigt sätt är att allvarligt svika vårt ansvar för kommande generationer.

Stockholm den 4 oktober 2007

Per Bolund (mp)